

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyéni tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér. Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-száma 10,489. szám.

A magyar ipar fejlesztése.

Irtá: Sztérenyi József, államtitkár.

Annak az Istenáldotta földnek népéről van szó, mely az ország gazdasági jólétének elsőrangú tényezője, amíg gazdasági életünk alapja és feltétele a maga idején érvényesülő nap és eső.

Arról a földről és népről, mely ez idő szerint az évnek csak első részében értékesítették és érvényesül gazdagságilag; — az hogy erőt kapjon a termelés idejére, ez, mert foglalkozása és életmódja egyoldalú, idejének nagyrésze kihasználhatatlan.

Pedig fontos nemzeti és közmívelődési érdekek követelnék a mai viszonyok alapos megjavítását.

Nemzeti érdek ez, mert a magyar faj megerősödése függ össze ezzel, mely — szomorú példáját látjuk ennek a Székelyföldön — anyagi helyzetének romlásával fokozatosan tért veszít saját ősi területén.

Közmívelődési érdek, mert a szellemi gyarapodásnak alapfeltétele az anyagi erő. Akinél hiányzik a megélhetés feltétele, akinek küzdenie kell a létfenntartás nehézségeivel, az nem fordíthat kellő gondot szellemi fejlődésére. Ez a helyzet nagy Alföldünk aranykalászos rónáinak nagyrészen.

Pedig az fog maradni megélhetésének legfőbb alapja továbbra is, annak kell maradnia, mert ez a jellege az ország ama nagy részének. E jelleget megváltoztatására törekedni, meddő kísérlet lenne. De felesleges is.

Más módon kell — szerény nézetem szerint — ezt a kérdést eldönteni és ezen a helyzeten segíteni.

Mert segíteni kell.

Nem új alapot keresni, hanem a meglevőt kiegészíteni.

Lehet az Alföld egyes részein gyárakat is létesíteni, sőt városokban is; a viszonyok sem kedvezőtlenek erre. Más a városok kérdése és ismét más a vidéké. Azoknak mindenütt ipari és kereskedelmi jelleget adni, azok mindegyikénél törekednünk kell számban növelni, erőben gyarapítani az iparos és kereskedő képességét, ez biztosítja a legerősebben azok fejlődését.

Emez csak százados kézműipar erősítésére és új tárgyak létesítésére alkalmas.

E kettő és a felvevő képes-

ségében gyarapodó földmivelő lakosság önmaga teremti meg az erős kereskedelmet.

De lehet-e gyáripárt teremteni azokon a rengeteg területeken, melyeket ott ma eke szánt fel?

Lehet egyes helyeken, de általában nem lehet. Nincsenek meg hozzá az előfeltételek. Gyér a lakosság, nincs fűtőanyag vagy vízi-erő, sok helyütt általában nincs víz és hiányos a közlekedés.

Pedig ezek nélkül nincs ipar.

És ha lehetne is, volna-e helye ennek, kivéve azokat az iparágakat, melyek kiegészítő részei a mezőgazdaságnak?

Jöjjünk tisztába azzal, mi a legfőbb cél a gyáripár fejlesztésénél?

A nemzeti munka lekötése, a munkaerő állandó és biztos foglalkoztatása.

A mezőgazdasági iparok, melyeknek nagyarányú fejlesztése ezeken a területeken kívánatos, sőt szükséges — cukorgyárak kivételével — nem kötnek le valami igen nagy munkaerőt. Ezek nem is ebből a szempontból bírnak különös jelentőséggel, hanem az okszerű gazdálkodás érdekéből.

A többi iparokhoz pedig nincs fölös munkaerő. Olyan t. i., a mely tavasszal is, nyáron is, télen is egyaránt rendelkezésre állhatna. Mert az iparnak állandó munkaerőre van szüksége. Az csak kivételesen, csak időszakos üzemeknél rendezkedhetik be változó üzemekre.

Csupán egy iparág volna, mely állandó munkásságra számíthatna itt: a szövőipar, mely tulnyomólag női munkára van alapítva. Ez a munkaerő pedig fölös számmal áll itt rendelkezésre.

A viszonyok — és itt nem a városokat értem, — azt írják elő, hogy keresni kell kiegészítő foglalkozásokat, melyek lekötetik a női munkaerőt, az év minden szakában, — ha nem is mindig teljes munka idejében — másrészt kiegészítik a tavaszi, nyári és őszi foglalkozást télen is. Ez nem lehet más, mint egészséges alapon szervezett háziipar.

A politikai helyzetről.

* A bukott rendszer fenegyerkei, sehogy sem tudnak beletörődni az új állapotokba. Folyton nyivákolnak, mint a tejelő anyától elválasztott szopós malacok. Sinylik a táp-

lálék hiányát s a jóhiszemű közönség félrevezetése által akarnak visszaszerezni a szájukból kiejtett élelményt. Megragadnak minden alkalmat s minden apró kérdésből, bármilyen természetű legyen is, nagy politikai tökélet akarnak kovácsolni a kormány, az egyesült pártok és a beállott fordulat ellen, a maguk önző céljai, éhes ösztönei érdekében. Ez a szándékos rossz akarat, ez a pökhendi akarnokság reá vall egészen a bukott rendszer fogdmegjeire. Nem lehet más ez, mint rendszeres aknamunka, amely az új korszak megbuktatására tör; fáradhatatlanul keresvén az utat, a módot és lehetőséget arra, hogy följuljon a régi rendszer és ismét a letűnt szabadelvű közkereseti társaság hatalmába jusszon az ország. Azonban a magyar nemzet nem kiskorú és nem bárgyú. Különbséget tud tenni a világos és sötét között. Sajnos, elég ideje volt meggyőződnie, hogy a sárga-fekete lelkű, rossz máju gyázmagyarkák, minő büzös üzelmeket folyattak ellenünk közel négy évtizeden át. A jelenlegi kormány az alkotmányos rend helyreállítására vállalkozott, vagyis oly takarításra a darabontok garázdálkodása után, amely bizonyára nem kellemes földadat sem Andrásy, sem Apponyira, Kossuthra és Wekerliere, avagy az általuk képviselt pártokra nézve. De Kristóffyék és Lányiéek sok szemetet hagytak a közélet mezején, amelynek eltisztítása bizony az adott körülmények között nagy önmegtagadást kíván azoktól a férfiaktól, akik a nemzeti küzdelmet irányították; védve országunk elvülhetetlen jogait. Nem kis földadat az operáció. Azonban a kivágásra megértett fekélyt el kell távolítani, hogy az ország súlyosan fertőzött testrészt megmenthessük és új, életerős hus nőjön helyébe. Ez fájhat a beteg testnek. Azonban gyógyulás után baját elfeledi, sőt halálkódva emlegeti előbbi nyavalyájának orvosait. Az ijedező zajongástól tehát bátran tekintsenek el mindazok, kik az ország közéletét megtisztítani hivatottak és használják mindenütt — tekintet nélkül a nyafogásra — kellő erélyvel a műtő eszközöket. Csak arra ügyeljenek, hogy aztán a „csi-pesz“ valamikép a megoperált gyomrába ne maradjon.

* Hogy leszünk? Az 1906. évi költségvetésről szóló törvényjavaslatot, mint 1906. IX. t. cikket a szentesítési záradékkal ellátva, csütörtökön hirdették ki számunkra. Az újoncok bevonultak. Wekerle miniszterelnök és Andrassy belügyminiszter Ischlben a királynál jártak. A miniszterelnök kormányzati folyó ügyekről tett jelentést és szóba került a delegáció egybehívása, valamint a királynak őszi budapesti tartózkodása is. Andrassy gróf minden javaslatát elfogadta a király. A kiegyezési tárgyalások a két kormány között csak szeptemberben kezdődnek. A miniszterelnök ismertette Jekelfalussy honvédelmi miniszter ügyét is, akinek a bukásáról terjesztett hírek alaptalanok. Visszafelé jövet Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterrel találkozott, aki Karlsbadba utazott. Ilyesféle hírek érkeztek az ischli utazás után.

Szó sincs róla, nagyon kínos helyzetbe szorított bele mioket a császári politika, mely mindenben a monarchia egységét tartja szem előtt. Nem elég, hogy meg vagyunk fogva a katonai kérdésekben és a vámközösségben, hanem még a magyar autonóm vámtarifát sem volt szabad becikkelyeznünk; tárgyalását öszre vagy télre kellett halasztani. Előbb az osztrák kormányval kössön új egyezséget a magyar. A fegyverszünetet — úgy látszik — fegyverleteltre akarja fordítani az osztrák. Valahányszor Ischlben járnak miniszterek, mindig rossz vége szokott lenni az utazásnak.

* Barabás Béla egyhangulag ismét képviselő lett — Nagykőrösön, Eötvös Károly régi kerületében. Helyet cseréltek Eötvössel, akit a budapesti VII. kerületben választottak meg Barabással szemben. A vajda hencegett is nyomban és új pártot tervez. Bizony szüksége van erre Eötvös kerületének, mert — az adott viszonyok mellett — Barabás mellőzésével csakugyan külön véleményt nyilvánított, olyant, melyből egyetlen kerület sem kérne részt.

* A brassói zöldsász Kronstädter Zeitung kesereg a pozsonyi bécsi villamos vasuti vonal kiépítésének napirendről való levétele miatt. — „A vasut terve azért halasztatott mindig el, — mondja — mert a budapesti politikai körök félték, hogy a Bécs és Pozsony közti élénkebb összeköttetés nem csak a pozsonyi németiséget nagyon megerősítené, de a pozsonyi magyarságot is germánizálná. Hogy ez a félelem Pozsony elnémetesítésétől tulzott, azt minden józan ember belátja, de azt tagadni nem lehet, hogy ezzel a németiség (Deutschum) a sajnosan bekövetkezett halotti álmából fölrázatott volna. Kétségtelen, hogy Pozsonyban különösen az értelmiség körében halad a magyarosítás; a Bécsesél való villamos vasuti összeköttetés megerősítette volna Pozsony németiségét és a most ingadozó német elemeket is visszatartotta volna a magyarosítás-tól.“ Így ír a zöldsász ujság s a maga szempontjából igaza van. Vajon mikor látják be nálunk a Székelyföldön oly helytelen vasuti politika tarthatatlanságát azok a helyesen látó körök, melyek most a Pozsony-határszéli vasut ügyét ilyen hazafias módon intézték? De reméljük. Bizzunk Kossuth Ferenc és Sztérenyi József államtitkár bölcsességében, valamint székelyföldi képviselőink honszeretetében. Hiszen a kolozsvár-marosvásárhely-székelyudvarhely-sepsiszentgyörgy-konstancai vasut ügyében a Székely Társaságok Szövetségének kérvénye az országgyűlés előtt van. Ennek eredmény nélkül maradni — nem szabad. Nem szerethetjük kevésbé fajunkat, mint a zöldsászok a magukét.... A székelységet tömöríteni kell.

* Még nem viszik fiainkat Oroszországba. Még nem, de vihetik. Két hét múlva a német császár találkozik kedves barátjával, a muszka cárral és akkor határozzák el, hogy minő szerepünk legyen az oroszor-

Székely
hó 1-én
önképze

Székelység
u jelszo
ma nyug
velek öle
róf Szék
lósításán
n Budape
n Kolozs
ékelyud
érintése
z volt
zámunk
a széke
ak tolla
faló cik
napile
len Szék
glalkozik
l pártol
yar nem
eny esze
s képvi
a immár
ldított ki
hatósági
intézzet
ely Tár
amint a
rkamara
yban. De
z körök
ó módon
E. E. K
ak han
árditani
skad...

let folyó
ó órákor
VI. köz
egyesü
osunkba
nan reg
d-fürdő
hol reg
U'köz
sin 24
re és
ket meg
után ha
t részt
fürdőre,
ce, Bras
za. Egy
az 1777
fog föl
3-ig az
arra be

termé
székely
A go
se alól,
emesek,

dszerint
uk volt.
ket köz
talugyü
atok ná
söt ha
anyagi
felszo

többet
söt né
szerez
etést a
tett, el
t annál
ották.
nemes,
ot, job
1 főt
a közs
gyerő
1707-iki
sért elő
büntet
nél, a
l 24-re
s, vagy
jobbágy
sra ép
várme
részt
ráik ál
kőv.)

Felhívás az Első Székely Baromfitenyésztő Egyesület tagjaihoz.
A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete több kiállításon való részvételre szólította fel Egyletünket. Ennek alapján felhívjuk az egyesület tagjait, hogy akik a szeptember 22-30 ig tartandó nagyváradi, illetve kolozsvári baromfikiállításon résztvenni hajtanak, kiállítható teljesen színészta, szépen kifejlett baromfiállományukat az elnökséghez 8 nap alatt jelentsek be, hogy az elnökség a kiállításokon való részvételhez főlől hajkozódhassék. Díjat csak azon állatok nyerhelnek, melyek szeptemberben legalább is felévesek (5-6 hónaposak) lesznek. Bejelenteni lehet mindenféle fajbaromfit, emdeni ludat és pekingi kacstát is. Mindkét kiállításon állami bevásárlás történik, tehát a szép anyag valószínűleg jól lesz értékesíthető. Egyletünk különben ez év ő-zén: szept. végén vagy október elején — később meghatározandó időben — szintén rendez egy helyi baromfikiállítást, melyre már most felhívjuk a tagok figyelmét. Az Elnökség.

Tanciskolai tanfolyam városunkban. Közéget szeptember. az iskolák új éve. Ezt jelenti Simkovits József okl. tanítónő azon értesítése is, hogy folyó évi szeptember hó első felében ide érkezik és tanciskolai tanfolyamát megnyitja. Simkovits tanítónő városunkban kedvelt ember, kiváló képzettsége, finom modora és szeretetreméltó egyéniségevel, közönségünk bizalmát teljes mértékben megnyerte. Előre is ajánljuk további szíves pártolását.

Villamos telep Sepsiszentgyörgyön. Mint értesülünk Sepsiszentgyörgy város közönsége is elhatározta az elektromos világítás bevezetését. Minap tárgyalta és hagyta jóvá a szerződéseket a város közgyűlése. A villamos telep ugyanolyan feltételek mellett létesül, mint a Székelyudvarhelyi és csupán az a különbség változtatott a szerződésben, hogy ott az állami dohánygyár, amely részben már kiépült, de csak a jövő év folyamán kerül teljes befejezéshez, egymaga mintegy 20000 koronát fizet évente a városi villamos telepnek a dohánygyárban világításra és motor hajtására szükséges elektromos áramért. A dohánygyár külön telepet akart létesíteni, de Sepsiszentgyörgy városa és a villamos telepet bérló Ganz-gyár közbenjárására elállott ettől a tervtől és késznek nyilatkozott a dohánygyárban szükséges áramot a város villamgyarából venni.

Magyar ásványviz és fürdőszemle címmel e hó 20-tól kezdve egy lap indul meg Budapesten (Rózsa-utca 78. sz.), amely a magyar ásványvizek terjesztését és a hazai fürdők hathatós propagálását tűzte ki célul s két hetenkint fog megjelenni. Orvosok a lapot ingyen kapják. Krenedits Ödön, a Közlekedés és Vízügy szerkesztője, a Magyarországi belmunkatárs és Lukács Emil az új lap társszerkesztői.

Vasuti részvények sorsolása. A héjjasfalva—székelyudvarhelyi h. é. vasut elsőbbségi részvényeinek sorsolása folyó évi július 2-án volt. Ki-sorsolták a 117, 118, 119, 120, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 6681, 6682, 6683, 6684, 6685, 6686, 6687, 6688, 6689, 6690. számokat. Kifizetés 1907. január 2-tól.

A csikcsicsói hargitai fürdő építendő kápolna-alap javára adakoztak: Körösy Géza 2 K, Konez Tamás 1 K, Lakatos Károly 2 K, Bartos Ferenc 1 K, Kedves Lajos örsvezető 1 K, Horváth Mózes (parajdi) 20 f, Gegő Albertné 10 f, Szász Elekné 2 K, Váncsa Ferencné 10 f, özv. Kósa Lajosné 20 f, Császár Joachimné 1 K, Szöcs Áronné 1 K, Császár Dénes 2 K 96 f, László Berta 1 K, Mózes Berta 2

K, Darvay Dánielné 1 K, Bukján Péterné 2 K, Kardos Manóné 2 K, Kibédi Zsigmondné 1 K, Csép Ignácné 1 K, Bálint Károly 1 K, Ferencz Mózes 40 f, Kovács Ferencné 10 f, Mátyás Andrásné 20 f, Részeg Juliska 10 f, Kovács Mari 10 f, Laczkó Alajos 20 f, Buzás József 2 K, Tompos Károly (Csicsó) 2 K, László Ferenc 1 K, Komoróczy Ilonka 1 K, Erey Olga 20 f, Kertész Albertné 1 K, Hein Pálné 1 K, László Gyula 1 K 60 f, László Kálmán 60 f, Jakab Ödön 1 K, Gidró Bonifác 2 Léhner Márton 2 K, Merza Rezső 1 K, Kemenes Józsefné 2 K, Gál József 2 K. Összesen 45 K. Az Ur Jézus, Ki egy pohár vizet sem hagy jutalom nélkül, fizesse meg az Ő dicsősegeért hozott áldozatokat! *Bartos Teréz* tanítónő-jelölt. — *Nyugta* 45 korona, azaz negyvenöt koronáról, mely összeget főtiszt. Körösy Géza lelkész urtól a hargitai kápolna-alap javára, hogy átvettem, ezennel elismerem. Csikcsicsó, 1906. július 30. *György Ilyés*, lelkész.

Országos kirakóvásárok augusztus havában a következő helységeken és napokon lesznek:

5. Magyaros.
6. Prázmár, Vizakna.
7. Bereczk.
8. Törösvár.
10. Maros-Ujvár, Ó-Radna, Szász-Rége.
11. Eczel, Kis-Apold.
12. Papolcz.
13. Felek (Szeben m.).
15. Dés, Sarmaság.
16. Gernyeszeg, Harasztkerék, Kencis Lóna
17. Előpatak, Mocs
18. Drág, Szamos, Nagy-Goroszló, Volja.
19. Farkaslaka, Nagy-Enyed.
20. Magy.-Gyerő-Monostor.
21. Barót, Csik-Kozmás, Kőszvényes, Küllővár.
23. Felvincz, Kis-Kapus, Nagy-Borosnyó, Sárkány.
24. Nagy-Kapus, Paszmos, Szászsebes.
25. Korond, Morgonda.
27. Alsó-Vist, Hátszeg, Kerelő-Szt.-Pál, Magy.-Fráta, Magy.-Nagy-Zsombor.
28. Maros-Ilye, Sülelmed, Topánfalva, Tövis.
29. Besztercze, Nagy-Disznód.
30. Zalatna.
31. Alczina.

Az Oreskovits ügy vége.

A nagy szenzációvá vergődött Oreskovits ügyben a következő levelet vettük:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Nagyon kérem az alábbi sorokat becses lapjában közölni szíveskedjék.

A felfujt „Oreskovits“-féle dráma igazságos története a következő:

Múlt hó közepén egy névtelen levelet kaptam, melyben figyelmeztettek, hogy feleségem kísérem szemmel, mert Ő a szomszéd hadnagyhoz jár. — E levélnek hitelt nem adva, azt nyomban a feleségemnek átadtam; de azért nyugodt nem voltam. Álmatlan éjszakák eltöltése után elhatároztam magam, hogy figyelemmel fogom kísérem. A szerezésén éjszaka éjjelén láttam, a midőn Fülöp Vilmos honvéd hadnagy a lakásából kijött és a saját lakásom előtt elhaladt, nevezett nyomban visszatért s úgy véltem észrevenni, hogy a lakásomra betért. Féltelem düh fogott el s a nyitott ablakon át behatoltam a lakásomba a nélkül, hogy a kapun zörgettem volna; nyomban a háló szobában termettem, hol a feleségemet újságot olvasva találtam. Magamból kikelve kérdeztem, hogy hol van a hadnagy? Mire a feleségem kijelentette, hogy nincs tudomása semmiről. A konyha-ajtón át az udvarra sietve átkutattam az egész házat, a kaput zárva találtam s a kulcsa belül a zárban volt. A hálószoba és konyha közötti ajtó nyitva volt, mint rendesen, ha házon kívül töltöttem az éjszakát. A konyhában az egyik cselédet és a fasszinben a másik

cselédet s ennek szerezőjét találtam a házbán, más senkit. Miután a kaput zárva kaptam, rejtély volt előttem a hadnagy eltűnése annyival is inkább, mert egy cselédnek, valamint egyiknek a szeretője azt állították, hogy az udvaron nem járt senki.

Rendkívül felizgatva, a rejtélyt tisztázni igyekeztem. A hadnagyot kerestem, majd a lakásán kerestem személyesen, de csak a midőn másodsor mentem a lakására — találtam őt otthon. Előadtam, hogy névtelen levelet kaptam s láttam, hogy lakását elhagyva, hozzám betért. A hadnagy választ felizgatott állapotomban úgy értelmeztem, hogy Ő volt az, aki a lakását elhagyva, hozzám betért; holott határozottan állítom, hogy én őt félreértettem, mert most már emlékszem arra, hogy ő csak azon körülményt ismerte be, hogy a lakását elhagyta; szó volt még arról is, miszerint feleségemmel megbeszélte, hogy vele találkozni fog.

Felkértem, hogy a lakásomra kövessen; itt ismételte a hadnagy, hogy a lakásán nekem azt mondta, hogy a lakását elhagyta s csak találkozásról a „Korzóban“ volt szó. Én a hadnagyot már a lakásán félreértve most legazembereztem s a házból kiutasítottam; a hadnagy a sértés visszavonását követelte s miután ezt megtagadtam — lelőtt. Ugy a rendőrségi, valamint a bírósági kihallgatások alkalmával ezen tényállást adtam jegyzőkönyvre.

Pótlólag megjegyezni kívánom, hogy a kórágyon a történetek fölött elmélkedve arra a meggyőződésre jutottam, hogy a feleségem teljesen ártatlan s így a megsebesülésem harmadnapján feleségemtől bocsánatot kértem azon meghurcoltatásért, melynek ártatlanul kiszolgáltattam; különben jelezhetem, hogy a most már befejezett vizsgálat is kiderítette, hogy Fülöp hadnagyot minden alapos indok nélkül provokáltam és legazembereztem. Fenntartom azonban régebbi kijelentésem, mely szerint a hadnagy fegyverét jogtalanul használta, mert hiszen lovagias elégtételt mindenesetre adtam volna.

Fentiekből kitetszik, hogy egyik helyi lapnak azon állítása, miszerint apósom — feleségem és köztem — békeltető szerepre vállalkozott volna, szemenszedett hazugság, valamint az is, hogy apósom nekem házat vásárolt volna.

Leveletem azzal zárom, hogy a tulbuzgó különböző lapok ellen nyilvános rágalalmazás és becsületsértés elkövetéséért — a bűnvádi feljelentés megtételére felhatalmazásomat már megadtam.

Maradok kiváló tisztelettel

Marosvásárhely, 1906. július 28.

Oreskovits Jenő,

rendőr alkapitány.

ISMERETTERJESZTŐ.

Új elmélet a vizözönről. A természettudományi kutatás egyik legérdekesebb, még eddig megoldatlan kérdése közé tartozik annak megállapítása, hogy a vizözön helyi természetű volt-e és csak az Euphart és Tigris folyók vidékére, vagy pedig az egész földgömbre kiterjedt-e? Legtöbb tudósunk az utóbbi felfogást vallja, arra hivatkozván, hogy alig van néptörzs, amelynek modaköre ne emlitené a vizözönt. Nemcsak a héberek, asszirok és babiloniaiak mitológiája foglalkozik a vizözön leírásával, hanem meg van a nyoma a kínai, indiai és afrikai népek irodalmában is. Legujabban egy neves német csillagász, dr Riem János is emellett a felfogás mellett foglal állást és hosszabb tanulmányban bizonyítja e tudományos nézet helyességét. Igazságait a spektrálanalízis segítségével vezeti le. A tapasztalat szerint ugyanis a spektrálanalízis segítségével megállapítható, hogy a Vénusz bolygót körülvevő levegőréteg igen nagymennyiségű párárt tartalmaz. Évezredekkel ezelőtt a föld teljesen azonos helyzetben volt, mint amilyenben a Vénusz ma van. Akkoriban a földnek melegsége nagy-

mennyiségű párárt terjesztett, a melyek sűrű felhő módjára burkolták be a földet. A nagy víztartalom folytán természetesen a légnyomás is nagyon magas volt és minthogy a világűrbe való kisugárzás a föld hőfokát is alább szállította, a nagy hőveszteséget a nap melege pótolni nem tudta, a levegőréteg hőmérséke egyre csökkent. A levegőben lapangó vizgőz természetesen ennek folytán mindjobban megsűrűsödött, míg a sűrűség legalsóbb fokát elérvén, a ködfátyol kettévált és megindult az óriási esőzés, amely a vizözönt okozta.

CSARNOK.

DALOK.

I.

Nyári csendes édes estén
Egy csillag mosolyog felém.
Bár millió van az égen,
Én csak ezt az egyet nézem.
A csillagnak ragyogása:
Bus szívemnek boldogsága.

Kelet egén ragyog este,

Keleten van szívem fele.

Keletre száll imádságom;

S a mikor őt viszont látom —

Nem nézek akkor az égre,

Nézek az ő két szemébe.

II.

Zöld leveles szőlő lugasomban,
Elmélázok minden alkonyatban.
S mig körültem esend lön, az éj beáll
Bolygó lelkem hegyet, völgyet bejár.
Ott pihen meg, a hol ő réá lel:
Ölekezni az ő jó lelkével.

Máskor rövid volt az óra és nap,
Most örök tán mindenik pillanat.
Máskor felhő volt az élet baja,
Most alig virradó nagy éjszaka.
Hah! mert máskor itt dobogott szíve,
De most távol, keleten messzire.

S mig így gyöttrődöm — a még hű barát:
Szelid álom kinyújtja lágy karját
És elviszen az ő országába,
Hogy mig ébren gyötrelmeken járva
Megtaláljam az én szemem fényét,
Boldogságom: az én szívem felét.

III.

Szelid szellő mond meg nekem:

Nem izent-e a kedvesem?

Mert onnan jössz te keletről.

Siró, zugó fenyvesekből

... Igen, — értem a szavadat,

Mindenik a szívemig hat...

Beszélj, oh szólj tovább-tovább,

Minden szavad a mennyország.

Szelid szellő, bizom benned.

Én is küldök üzenetet.

De gyorsabb légy a madárnál,

Ne késs, siess, hisz tudom — vár.

Csókold arcát szép pirosrá,

Hogy legyen az nyíló rózsá —

Ha vissza jön — mert úgy várom,

Legyen örök mennyországom!

Mond a zugó fenyveseknek:

Hogy ő neki kedvezzenek;

Sugd meg a forrás vizének:

Adjon neki üdvösséget.

Beszélj még a nap sugárral,

Aztán az édes álommal:

Boruljon rá minden estén,

Távolból is virasztom én,

Demeter Dénes.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

K. G. Csiktaplaca. A beküldött közleményt, az ügy érdekében, szívesen hozzuk.

Hamisított bor? Ilyen nem létezik nálunk, mert a borvizsgáló és ellenőrző, vagy „kóstoló bizottság“ efféle nem szokott találni — városunkban. Meglehet, hogy nem is igen keresi. A közönség pedig tovább szidhatja a rossz borokat, melyeket méreg drágán fizet. Igaza van abban is, hogy a legüdvösebb törvény sem ér semmit, ha az arra hivatottak életbe nem léptetik. De hát nem elég-e, hogy bizottság van, a mely végül azt is elfeleldheti, hogy ő tényleg bizottság? Vigasztalódjék. Sok ilyen

hagyományos bizottság létezik még nálunk — semittevésben...

„Vékony kifli, kis zsemlye” — igen régi szálló ige. De nagyon sajnós, hogy most is új. A malom-munkások Budapesten sztrájkolnak s ez — úgy látszik — elég ok arra, hogy a kiflik és zsemlyék nálunk — összezsugorodjanak. Noha a lisztet hozzánk Aradról, Debreczenből és Nagyváradról — szállítják. Különben a kánikula sem megvetendő ok lehet, mert a meleg a tézta-féléket — szárítja... Kérdezze meg a pékektől.

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujság-kiadó intézete.

NYILT-TÉR.*

Válasz Gálffy Kálmánnak e lap aug. 2-iki számában megjelent cikkére:

Legelső cikkemben Gálffy Kálmánt gyávanak neveztem.

Válasza igazolta véleményemet.

Meghaltra hivatkozni s férfias, lo-vagias elégtétel elől birói oltalomhoz menekülni, sérteni s az elégtételadás elől félrehuzódni:

Gy á v a s á g.

Kelt Tarcsafalván, 1906 aug. 3.

Vargyasi ifj. Daniel Lajos.

* E rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

3378—906. tklvi. sz.

Árverési hirdetmény kivonata.

Dr Hinléder Ernő ügyvéd által képviselt Bágyi hitelszövetkezet végrehajtásával Csoma Lajos bágyi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtásos ügyében a kérelem következtében a végrehajtásos árverés 520 korona tőke, ennek 1904. évi október 3-tól járó 6 százalékos kamatai, $\frac{1}{2}$ százalékos váltó díj, 6 K 20 f óvási és 58 K 60 f végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 29 K 80 f és a még felmerülő költségeknek behajtása végett az 1881. évi LX. t.-c 144. §-a alapján és a 146. §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, az oklándi kir. járásbíró-ság területén fekvő, a bágyi 458 sz.tjkben A + 404 hrsz. szántóra egészen 29 K, a bágyi 85 sz.tjkben A + 192 hrsz. kertre és 193 hrsz. ház és udvarra egészben 396 K, 417, 418 hrsz. rétre, 419 hrsz. szántóra, 420 hrsz. terméketlen és 421 hrsz. szántóra egészben 226 K, 430 hrsz. szántóra egészben 304 K, 493 hrsz szántó és 494 hrsz. rétből Csoma Lajos jutalékára ($\frac{1}{2}$ -ed rész) 250 K, 527 $\frac{1}{2}$ hrsz szántóra 11 K, 842 hrsz. rétre 53 K, 1262 hrsz. szántóra 66 K, a bágyi 440 sz.tjkben A I. 1—44 rendsz. a. felvett ingatlanokból Csoma Lajos B 227. és 229 tétel alatti jutalékára 1 K-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

A 458 sz.tjkben özv. Csoma Ferencné Nagy Anna javára, a 85 sz.tjkben A + 527 $\frac{1}{2}$ hrsz. Bencze József és neje Orbán Mária javára bekebelezett életfogytiglani haszonélvezeti jog ezen árverés által nem érintetik.

Az árverés megtartására határnapul 1906. évi október hó 2-ik napjának d. e. 9 órája Bágy köz-ség házához tüzetik ki.

Ezen árverésen a fenn körül irt ingatlanok a kikiáltási áron aló is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. I. M. sz. a. kelt rendelet 8 §-ában jelölt óva-

dékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a 173. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított és szabályszerű elismervényt átszoigáltatni.

Kir. jbróság, mint tklvi hatóságtól.

Oklánd, 1906. július 24.

MÁTHÉ, kir. albiró.

Sz. 3366—906. tklvi.

HIRDETMEY.

A m. kir. igazságügyi miniszter 1905. évi június hó 2-án 17932—905. I. M. I. szám alatt elrendelte, hogy az oklándi kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatósághoz tartozó Petek község telekkönyveiben felvett mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX. t.-c 1889. évi XXXIII. és 1891. évi XVI. t.-c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX t.-cikkben szabályozott eljárás es ezzel kapcsolatban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése fogantatosíttassék.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1906 évi szeptember 3-án fog kezdődni.

Ennefogva felhivatnak:

1. mindazok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

2. mindazok, kik valamely ingatlanokra tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t.-cikk 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bejegyzésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és

3 azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság

Oklánd, 1906. évi július 24.

MÁTHÉ, kir albiró.

Hegedü-oktatás.

Képzett ember hajlandó bárkit hegedü-oktatásban részesíteni. Címe megtudható a kiadóhivatalban.

Belindek Maszlag Diófa Megyfa Nadragulya Hársfavrágót, továbbá Nadragulya-gyökeret és Fenyő-bogyót száraz állapotban a legmagasabb napi árban vásárol

Rohr J Szegeden.

Eladó kocsik. Egy félvi-szeltes kocsit javítva, jótállás mellett és egy új. félolajos tengelylyel, előnyös árban eladó Dávid Gergely kovács-mesternél Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 26. sz. alatt.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Sterba Ödön jöhrü fűszerkereskedését vétel után átvettem és azt ezentul saját nevem alatt folytatom.

Midőn ezt a körülményt a közönség szives tudomására hozom, kijelentem, hogy fő törekvésem lesz a legkényesebb igényeket is úgy a szolid, pontos és előzékeny kiszolgálással, mint kívül minőségű és olcsó áruimmal kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődöm iránt tanusított szives pártfogását részemre is fentartani és én ígérem, hogy azt minden tekintetben ki is fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos
fűszerkereskedő.

Thomassalakliszt

csillag

védjegyű

a legjobb és legolcsóbb foszfor-savas műtrágya

minden kalászos, kapás és takarmánynövény (lóhere, lucerna stb.) részére, valamint szőlő, gyümölcsfa, kerti vetemény és ugar trágyázására is. Sziveskedjék a védjegyre, ólomzárta és tartalom-jelzésre ügyelni!

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Teréz-körut 3. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. h. Berlin, vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszműárak, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzárolt lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb áron.

Mindig friss fűszerárak!

állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és poland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Gyertyánffy J. fia vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen.

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt, 1906.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kezesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

GAMIS STOCK

pároló-telepe

FIUME - BARCOLA

Kapható minden jobb üzletben.

A „SZÉKELY UDVARHELY” hirdete a leg-eredményesebb.

KÉRJEN

csak

Seller és Kary-féle

FREDIN

FIAM VÁSA
ROLJ oly kereskedőknél, kik hirdetnek, mert ezek intelligensek és jól fogsz jární.
FRANKLIN.

Zongora

legjobb tisztítószert minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcall oscarra, chevreaux és lakkeipóh. Bécs, XII.